

REVISTA

Una visita instructiva

Acompanyats del Director del Col·legi de segona ensenyança i de l'amic Torrents, vàrem visitar la fàbrica que els germans Turu tenen al veí poble de Les Franqueses, a la vora de l'estació. Vàrem ésser rebuts amablement, i en companyia d'en Valentí vàrem visitar les diferents dependències que té la fàbrica.

L'indústria que ens ocupa és a base d'extreure els olis i demés grasses que en un 8 ó 10 per 100 tenen determinades substàncies com són el pinyol d'oliva (*sansa*), els filots d'eixugar les màquines, la terra *soulon*, el paper de filtres i demés matèries. L'extracció dels olis es realitza mitjansant reaccions químiques a base del sulfat de carbono (C S₂) líquid incolor quan és pur, molt evaporable, que té la propietat d'asimil·lar-se les grasses i olis, i s'inflama amb molta facilitat.

Com sabem, l'*orujo* de l'oliva (*sansa*) és el pinyol d'oliva i quelcom de pell que després de premsats i d'extret l'oli pels mitjans mecànics és vengut i encara aprofitat a causa de tenir quelcom d'oli utilitzable per a la fabricació de sabons

Els filots són les despulles de fils trencats i que no serveixen per a ésser teixits, els quals els fan servir a la fàbrica d'on procedeixen per a netejar les màquines i engranatges. En netejar-se les peces engrassades de les màquines, els filots queden empapats d'una certa quantitat d'oli, del que serveix per a lubricar les màquines. El paper filtre, com el nom ho indica, serveix per a filtrar els diversos olis vegetals que el comerç emplea; i la *terra soulon* és un producte natural, d'un color blanquinós i que té la propietat, demés de netejar l'oli, tor-

nar-lo d'un color paregut a la glicerina, tal com el reclama el mercat americà

L'indústria de l'extracció de l'oli de les matèries ja nomenades, tal i com ens explicà l'amic Turu, necessita una gran quantitat d'aigua (uns 100,000 litres cada dia) no sols per a netejar, sino per a tenir-ne una capa sobre el sulfuro de carbono a fi d'evitar que aquest producte químic, molt vaporitzable, com ja hem dit, i a la vegada més dens que l'aigua i insoluble en la mateixa, es mantinguin en estat líquid evitant la vaporització.

Examinant el cos de fàbrica, vàrem veure tres grans calderes, les qual s'omplen segons convingui, de les substàncies dites: *orujo*, *terra soulon*, paper filtre, filots, etc, i una vegada omplertes, per un tubo que comunica amb la caldera s'injecta sulfuro de carbono, el qual, en contacte amb aitals substàncies, se'ls hi apodera dels olis i grasses que contenen i per la seva mateixa pressió puja per un tubo a un dipòsit on queda una mescla sobreposada que, de baix a dalt, segueix aquest ordre de densitats: sulfuro de carbono, aigua i olis o grasses, podent-se extreure per aixetes situades a certa altura el sulfuro de carbono, l'aigua i l'oli. Acabada l'operació, i quan ja no surt l'oli mesclat amb sulfuro, queda encara una quantitat de sulfuro de carbono que s'evaporaria; més, amb l'intent

d'aprofitar-lo per a noves operacions, es fa anar a un destil·lador fent-lo passar per un sistema de serpentins rodejats d'aigua freda on es condensa. És a dir, es torna líquid i s'aprofita novament. Si la substància ficada dintre la caldera és *orujo* d'oliva acabada l'operació, s'extreu o es descarrega utilitzant-lo per a cremar en les *bòbiles*, com abono o bé fent-ne carbonisa utilitzable per als brasers, ja que posseeix gran poder calorífic

Si la matèria que ocupa la caldera són filots, després d'haver-s'ei-hi extret l'oli, es bulleixen, es fan picar i una vegada nets i blanquejats, es fan passar per una màquina que els pentina i que els neteja, fent-los útils per a tornar a servir. Després s'empaqueten i es venen molts cops a aquells a qui els varen comprar. Si és paper filtre, es pot fer servir per a fer cartró.

En un moment de repòs, preguntàrem a En Valentí si tenia la fàbrica assegurada i ens va dir que no, a causa d'haver-hi un 80 per 100 de provabilitats d'incendiar-se, degut a les matèries en que treballen. Això és causa de que les companyies no ho volen assegurar, o exigeixen fortes i crescudes quantitats. Els germans Turu han tingut varis casos d'incendi; en un d'ells se'ls hi van cremar uns quants mils de litres de sulfuro de carbono, que com sabem, és molt inflamable, ocasionant-los una pèrdua de prop de 2 000 duros i durant l'incendi tres dies. Ens explicà que també es poden inflamar els filots que encara no se'ls ha extret l'oli, a causa d'una temperatura elevada i del fregadís d'ells mateixos degut al vent.

Assabentats de tot i molt satisfets de conèixer una nova modalitat de l'indústria de nostre poble, on tot s'utilitza, ens despedrem dels germans Turu, bo i desitjant-los moltes prosperitats en el negoci. La visita, fou per demés aprofitada, desitjant tornar a veure altres coses que ens interessin.

OSTRÓGODO

(Alumne de l'Escola de Segona Ensenyança)

Es ven en bones condicions un ninxo de segona classa amb ossari del Cementiri d'aquesta ciutat

Donaràn raó, a la imp emta de LA GRALLA

CASA GRIVÉ

Travesseres, 24

Aquesta Casa té muntat un taller per a la confecció expressa i arreglo de mitges i mitjons en cotó, fil, sedalina o llana, segons el que convingui per la temporada, disposant per a fer-ho, d'excel·lents màquines *Cläes i Seiffert* (moderns sistemes alemanys.)

Xocolateria RIBALTA

BARCELONA

Banco Vitalicio de España

Segurs de Vida, Dots, Sorteables, & &

Rendes vitalícies

Delegat en aquest Partit: Don M. Anglés Vilella

Plaça d'Angel Guimerà, 6 : Granollers